

U D R U G A G R A D O V A

Zagreb, 8. siječnja 2020.

Ministarstvo za demografiju,
obitelj, mlade i socijalnu politiku

PREDMET: Dopis u vezi Nacrta prijedloga zakona o socijalnoj skrbi

Poštovani,

U vezi vašeg dopisa klasa 011-02/19-02/9 od 23. prosinca 2019. godine kojim od Udruge gradova tražite mišljenje na predmetni Nacrt prijedloga zakona koji nam nije dostavljen, očitujemo se kako slijedi:

Nacrtom prijedloga zakona predlaže se objedinjavanje tri naknade – naknade za troškove stanovanja, naknade za troškove ogrijeva i naknade za ugroženog kupca energenata – u jedinstvenu naknadu za troškove stanovanja.

Dosadašnje tri naknade podmirivale su se iz sredstava jedinice lokalne samouprave, decentraliziranih sredstava kroz jedinice regionalne samouprave i državnog proračuna, a sukladno vašem dopisu objedinjenu naknadu isplaćivat će proračun jedinica lokalne samouprave. Dopisom se navodi da su gradovi dužni u svom proračunu osigurati sredstva za troškove stanovanja kao decentraliziranu funkciju, međutim, način realizacije nije obrazložen te stoga postavljamo pitanje hoće li se dodatni udio u porezu na dohodak od 0,2% prenijeti na sve jedinice lokalne samouprave kao izvor financiranja naknade i hoće li svih 556 jedinica lokalne samouprave biti u obvezi podnošenja izvješća o korištenju decentraliziranih sredstava?

Nadalje, Nacrtom se predlaže da se sredstva izravnanja za decentralizirane funkcije osiguraju samo za jedinice lokalne samouprave razvrstane u I. do IV. skupinu razvijenosti. Navedeno smatramo diskriminatornim i neprihvatljivim. Naime, korisnici zajamčene minimalne naknade koji žive na području jedinica koje nisu razvrstane u I. do IV. skupinu su i do sada ostvarivali pravo na naknadu za troškove ogrijeva iz proračuna regionalne samouprave te subvenciju za električnu energiju iz državnog proračuna. Uskraćivanjem sredstava izravnanja za decentraliziranu funkciju ti bi troškovi bili preneseni na teret lokalne samouprave, a regionalna i državna razina bi ostvarile uštede na teret lokalne samouprave.

Posebno napominjemo da je uvođenjem fonda fiskalnog izravnanja 2018. godine ublažena nejednakost fiskalnih kapaciteta različitih lokalnih jedinica za pružanje istovjetnih usluga te da ne postoji korelacija između skupine razvijenosti i fiskalnog kapaciteta lokalne jedinice. Uskraćivanje prava na sredstva pomoći za decentralizirane funkcije temeljem skupine razvijenosti može dovesti do toga da se pomoći za decentraliziranu funkciju prenesu jedinici razvrstanoj u III. skupinu koja ima veći fiskalni kapacitet od jedinice razvrstane u V. skupinu,

što bi stvorilo dodatne fiskalne disbalanse i svakako ne predstavlja poželjnu praksu upravljanja javnim financijama. Dodatno, člankom 131. Ustava Republike Hrvatske država je dužna potpomagati financijski slabije jedinice, a ne arbitrarno određene jedinice bez obzira na njihov fiskalni kapacitet.

Nadalje, u potpunosti je neprihvatljivo propisivanje obvezatnog izdvajanja 5% proračuna na ime rashoda za socijalnu skrb, unatoč činjenici da svi gradovi, općine i županije zajedno danas izdvajaju više od 5% prihoda na ime socijalne skrbi. Ustavom Republike Hrvatske i Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi, koja ima status međunarodnog ugovora koji je Republika Hrvatska ratificirala u cijelosti, a koji je po snazi iznad zakona, lokalnoj samoupravi se jamči sloboda raspolaganja vlastitim prihodima, što bi se ovakvom odredbom prekršilo.

Nadalje, odredba o izdvajanju 5% proračuna u određenim slučajevima može dovesti do neracionalnog trošenja sredstava poreznih obveznika u jedinicama lokalne samouprave koje su centri ekonomskih aktivnosti sa relativno značajnim proračunskim prihodima, a relativno malim brojem korisnika zajamčene minimalne naknade i/ili povoljnom demografskom i ekonomskom slikom stanovništva. Izdvajanja 5% proračuna na ime socijalne skrbi takve gradove može prisiliti na bespotrebno izdvajanje proračunskih sredstava na ime dodatnih mjera socijalne pomoći stanovništvu koje inače nije obuhvaćeno redovnim socijalnim programima, a koji se i bez tih mjera doseljavaju na to područje ili na tom području ostvaruju kvalitetnu egzistenciju.

Mišljenja smo da jedinice lokalne samouprave moraju autonomno odlučivati o poslovima iz njihovog djelokruga, vodeći računa o zahtjevima učinkovitosti i ekonomičnosti kako to Ustav Republike Hrvatske i nalaže te stoga tražimo da se stopa obveznog izdvajanja ne uvrsti u nacrt predmetnog zakona.

S poštovanjem,

Željko Turk, dipl.oec
predsjednik
Udruge gradova